

Ενότητα 1 – Τα Συστατικά Στοιχεία της ICC

Συνιστώμενη διάρκεια: 7 ώρες

Περιγραφή: Σε αυτήν την ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι εισάγονται στις έννοιες του πολιτισμού και της διαπολιτισμικής ικανότητας. Επιπλέον, εισάγονται τα συστατικά στοιχεία της ICC, δηλαδή, η γνώση, η δεξιότητες και η νοοτροπία. Αυτά τα στοιχεία αναλύονται περαιτέρω και εξετάζονται σε ξεχωριστά θεματικά τμήματα της ενότητας, τα οποία συμπληρώνονται από δραστηριότητες κατανόησης και προβληματισμού. Τέλος, το συνεχές της διαπολιτισμικής ανάπτυξης καταδεικνύει το πόσο σταδιακή είναι η διαδικασία απόκτησης της ICC. **Μέθοδοι:** Για κάθε θεματικό τμήμα, συνιστάται η χρήση ποικίλων μεθόδων και εργαλείων. Για να ξεκινήσετε, έχει σχεδιαστεί μια δραστηριότητα προθέρμανσης, για να ορίσει το πλαίσιο του θέματος (με ερώτηση συζήτησης ή με παράθεση ρητού) ή / και να ελέγξει την προηγούμενη γνώση των μαθητών για το συγκεκριμένο θέμα. Μετά από αυτό, το κύριο περιεχόμενο του θεματικού τμήματος παρουσιάζεται μέσω παραγράφων κειμένου/ανάγνωσης, διαγραμμάτων και απεικονίσεων. Συνιστώνται οι ερωτήσεις κατανόησης και "Σκεφτείτε και συζητήστε" κατά τη διάρκεια των τμημάτων του βασικού περιεχομένου αλλά και μετά από αυτό. Στη συνέχεια ακολουθούν συλλογισμοί-προβληματισμοί με τη μορφή ερωτήσεων συζήτησης. Τέλος, κάθε θεματικό τμήμα τελειώνει με αναφορές, προτεινόμενους συνδέσμους για πρόσθετο υλικό, πόρους και βίντεο που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευτών ενηλίκων. Οι παρεχόμενοι πόροι αποτελούν απλώς μια σύσταση. Οι εκπαιδευτές ενηλίκων ενθαρρύνονται να συμπληρώνουν αυτό το υλικό με τους δικούς τους πόρους και με πρόσθετες πηγές πληροφοριών. Στο τέλος της ενότητας, οι μαθητές μπορούν να συμπληρώσουν μια φόρμα αυτοαξιολόγησης προκειμένου να προβληματιστούν σχετικά με την πρόδοό τους και την κατανόηση του υλικού της ενότητας.

Τι είναι ο πολιτισμός και η διαπολιτισμική ικανότητα;

▣ Προθέρμανση

Διαβάστε τα παρακάτω αποσπάσματα για τον πολιτισμό και σκεφτείτε τη σημασία τους. Συμφωνείτε με κάποιο από αυτά;

“Κάθε άνθρωπος είναι σαν όλους τους υπόλοιπους ανθρώπους, σαν μερικούς άλλους ανθρώπους και σαν κανέναν άλλο άνθρωπο” — Clyde Kluckhohn

«Πρέπει να διατηρήσεις μια κουλτούρα που μεταλλάσσεται και να παραμείνεις πιστός στις αξίες σου» — Jeff Weiner

“Δεν βλέπουμε τα πράγματα όπως είναι, τα βλέπουμε όπως είμαστε” — Anonymous

“Ένας λαός χωρίς τη γνώση της προηγούμενης ιστορίας, καταγωγής και κουλτούρας του είναι σαν ένα δέντρο χωρίς ρίζες” — Marcus Garvey

“Οι διαφορές λειτουργούν απλά ως ένα νήμα περιέργειας που ξετυλίγεται μέχρι να φτάσουμε στην άλλη πλευρά” — Ciore Taylor

“Ο ξένος βλέπει μόνο ό, τι ξέρει” — African proverb

Περισσότερα αποσπάσματα μπορείτε να βρείτε σε [αυτήν](#) την αναφορά.

▣ Μάθετε

Διαπολιτισμική επικοινωνία;

Λόγω της σημασίας που έχει αποκτήσει η διαπολιτισμική επικοινωνία στην αναγνώριση της πολιτιστικής πολυμορφίας του κόσμου, οι αποτελεσματικές ICC έχουν γίνει σήμερα προτεραιότητα. Η εργασία διεθνώς, η μετανάστευση, η αστικοποίηση, τα προγράμματα ανταλλαγής σπουδών και η ευκολία με την οποία μπορούν να ταξιδεύουν άτομα από διάφορα πολιτισμικά υπόβαθρα διεθνώς, προωθούν την τακτική επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων διαφόρων πολιτιστικών υποβάθρων.

Η ικανότητα αποκωδικοποίησης άλλων πολιτισμών με λογικό και ουσιαστικό τρόπο εξαρτάται τόσο από την περιεκτική και πλουραλιστική νοοτροπία όσο και από την πολιτισμική αυτο-συνειδητοποίηση.

Η μάθηση από εναλλακτικές όψεις της επιστημολογίας, της ηθικής, της αισθητικής και της κοσμοθεωρίας, μόλις συνειδητοποιήσει αντικειμενικά τα δικά της πλεονεκτήματα και περιορισμούς, θα διευρύνει τους ορίζοντες μιας κουλτούρας και θα εμπλουτίσει τους διανοητικούς και πνευματικούς της πόρους.

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [View of A 21st Century Imperative: integrating intercultural competence in Tuning | Tuning Journal for Higher Education](#)
- [Communication Between Cultures, 8th ed. \(utalenta.com\)](#)
- [Intercultural competences: conceptual and operational framework; 2013 \(gvsu.edu\)](#)

Σκεφτείτε και συζητήστε: Γιατί είναι σημαντικές οι ICC για εσάς;

Τι είναι όμως ο πολιτισμός;

Με δεδομένο ότι όλη η επικοινωνία πραγματοποιείται μέσα σε μια κουλτούρα, το κύριο εμπόδιο στη διαπολιτισμική επικοινωνία είναι οι πολιτισμικές διαφορές. Οι διαφορετικοί πολιτισμοί έχουν διαφορετικές γλώσσες, πεποιθήσεις, συμπεριφορές και νοοτροπίες απέναντι σε πράγματα όπως ο χρόνος (πόσο σημαντική είναι η ακρίβεια), το γενικό πλαίσιο, οι παραδόσεις, η απόσταση, τα μη λεκτικά σήματα και ούτω καθεξής. Ο πιο κρίσιμος παράγοντας για την επιτυχή διαπολιτισμική επικοινωνία, σύμφωνα με τους εργοδότες και τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων, είναι η γλώσσα. Η γλώσσα και ο πολιτισμός πιστεύεται ότι συνδέονται άρρηκτα. Γίνεται ιδιαίτερη συζήτηση στον ακαδημαϊκό χώρο για το αν ο πολιτισμός διαμορφώνει τη γλώσσα ή αν η γλώσσα διαμορφώνει τον πολιτισμό. Το μυστικό για μια αποτελεσματική διαπολιτισμική ανταλλαγή είναι να είμαστε ανοιχτόμυαλοι, να ανταποκρινόμαστε στις νέες πολιτιστικές γνώσεις, και να αποφεύγουμε τις προκαταλήψεις και τις διαφορές των αξιών.

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [What Is Culture? Definition, Meaning and Examples | Live Science](#)

Σκεφτείτε και συζητήστε: Πώς η γλώσσα της χώρας σας διαμόρφωσε τον πολιτισμό σας;

Πρόβλεψη: Πώς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν οι πολιτισμοί;

Τα διαφορετικά είδη πολιτισμών και τρόπων επικοινωνίας

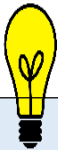
Η κακή επικοινωνία είναι μια από τις κύριες πηγές σύγκρουσης μεταξύ εθνών, περιοχών ή ακόμη και εντός της οικογένειας. Η ακόλουθη εξήγηση των διαφορετικών τρόπων επικοινωνίας θα διευκρινίσει πώς μπορούν να προκύψουν τα προβλήματα στην επικοινωνία. Παρακάτω θα βρείτε τα κύρια στυλ λεκτικής επικοινωνίας που έχουν προσδιοριστεί στις Μελέτες της Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας:

- άμεσο / έμμεσο στυλ επικοινωνίας
- αναλυτικό / συνοπτικό στυλ επικοινωνίας
- προσωπικό / με βάση τα συμφραζόμενα στυλ επικοινωνίας
- οργανικό / συναισθηματικό στυλ επικοινωνίας

Αυτά τα στυλ μπορούν να βρεθούν σε όλους τους πολιτισμούς και η χρήση διαφορετικών στυλ ποικίλλει ανάλογα με την κατάσταση και το περιβάλλον. Πολιτιστικά, ένα στυλ μπορεί να θεωρηθεί πιο κατάλληλο από κάποιο άλλο σε μια δεδομένη κατάσταση.

Στυλ άμεσης / έμμεσης επικοινωνίας

Τόσο ο ομιλητής όσο και ο ακροατής περιμένουν απλή (ρητή) λεκτική έκφραση προθέσεων, επιθυμιών, προσδοκιών και ούτω καθεξής σε στυλ **άμεσης** επικοινωνίας (π.χ. «πεινάω», «Σ' αγαπώ»). Στην **έμμεση** επικοινωνία, ο ομιλητής επικοινωνεί τις σκέψεις του μέσω υποδείξεων ή τροποποιητών αντί να τις εκφράζει απευθείας (π.χ. «ίσως», «μπορεί»). Ο ακροατής υποχρεούται να δίνει σημασία και να παρατηρεί τη μη λεκτική επικοινωνία, καθώς και να διαβάζει τα σημάδια με βάση τα συμφραζόμενα, προκειμένου να κατανοήσει το πραγματικό νόημα.

Σκεφτείτε και συζητήστε: Στην δική σας κουλτούρα οι άνθρωποι επικοινωνούν άμεσα ή έμμεσα;

Αναλυτικά / ακριβή / συνοπτικά στυλ επικοινωνίας

Ο όγκος της ομιλίας και της εκφραστικότητας αποτελούν κριτήρια για το αναλυτικό, ακριβές και συνοπτικό στυλ επικοινωνίας. Η ομιλητικότητα και η χρήση πλούσιου λεξιλογίου είναι χαρακτηριστικά των καθημερινών συζητήσεων των πολιτισμών της Μέσης Ανατολής, για παράδειγμα. Οι μεταφορές, οι ιδιωτισμοί και οι παροιμίες είναι κοινές.

Το ακριβές στυλ επικοινωνίας είναι πιο κοινό στους πολιτισμούς της Βόρειας Αμερικής και της Βόρειας Ευρώπης. Δεν απαιτούνται ούτε περισσότερες ούτε λιγότερες πληροφορίες για την επικοινωνία ενός μηνύματος - ο ομιλητής χρησιμοποιεί μόνο αυτές τις λέξεις, οι οποίες περιγράφουν ακριβώς την πρόθεσή του. Δεν απαιτούνται πρόσθετες λέξεις ή παραφράσεις. Φυσικά, σε κάθε πολιτισμό, υπάρχουν παραλλαγές με βάση τα συμφραζόμενα και τα ατομικά στυλ.

Στο συνοπτικό στυλ, το λεκτικό μήνυμα θεωρείται μόνο μέρος του μηνύματος. Πολλές πληροφορίες μεταδίδονται μέσω σιωπής, εμμεσότητας, υποδηλώσεων και παύσεων. Το συνοπτικό στυλ επικοινωνίας είναι χαρακτηριστικό του Ιαπωνικού πολιτισμού.

Σκεφτείτε και συζητήστε: Ποιο από αυτά τα στυλ επικοινωνίας χρησιμοποιείται στον πολιτισμό σας

Προσωπικά / με βάση τα συμφραζόμενα στυλ επικοινωνίας

Το **προσωπικό** στυλ επικοινωνίας είναι ανεπίσημο και δίνει έμφαση στις ατομικές και ισότιμες σχέσεις. Η ανθρωποκεντρικότητα αντικατοπτρίζεται με τη χρήση της αντωνυμίας 'εγώ'. Το στυλ με βάση τα συμφραζόμενα είναι προσανατολισμένο στη θέση και τον ρόλο του ατόμου. Τονίζει συχνά την τυπικότητα και τη διαφορά ισχύος μεταξύ των ανθρώπων. Οι προσωπικές αντωνυμίες δεν χρησιμοποιούνται συχνά και δεν πρέπει να εκφράζονται με σαφήνεια όλες οι πληροφορίες.

Το στυλ επικοινωνίας με βάση τα συμφραζόμενα είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο στους πολιτισμούς της Ιαπωνίας, της Κίνας και της Ινδίας. Προσαρμόζουν το στυλ συνομιλίας χρησιμοποιώντας κοινωνικούς ρόλους. Λαμβάνεται υπόψη η εξουσία/ισχύ που έχει ο συνομιλητής, για να αποφασιστεί το επίπεδο της τυπικότητας που θα χρησιμοποιηθεί. Οι κουλτούρες που χρησιμοποιούν προσωπικό στυλ είναι λιγότερο τυπικές, εστιάζουν στο άτομο και αγνοούν τις διαφορές θέσης.

Σκεφτείτε και συζητήστε:

Είναι το στυλ επικοινωνίας στον πολιτισμό σας πιο προσωπικό ή πιο πολύ με βάση τα συμφραζόμενα;

Οργανικά / συναισθηματικά στυλ επικοινωνίας

Ο ατομικισμός και ο κollectιβισμός, αφενός, και οι προσεγγίσεις χαμηλού και υψηλού όγκου συμφραζόμενων, αφετέρου, μπορεί να συνδέονται με τα οργανικά και συναισθηματικά στυλ επικοινωνίας. Η **οργανική** επικοινωνία εστιάζει στον ομιλητή και είναι προσανατολισμένη στην πράξη (task-oriented). Η **συναισθηματική** επικοινωνία εστιάζει στον ακροατή και είναι προσανατολισμένη στη διαδικασία (process-oriented). Η Σαφήνεια/Explicitness (οργανικό στυλ) και η χρήση Υπονοούμενων/implicitness (συναισθηματικό στυλ) είναι οι δύο όροι που χρησιμοποιούνται σε αυτό το πλαίσιο. Ειδικότερα, στον δυτικό κόσμο, το οργανικό στυλ χρησιμοποιείται σε όλο και περισσότερα στα πλαίσια διεθνών επιχειρήσεων και άλλων, τεχνικών πλαισίων.

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [Intercultural Communication Styles \(uiowa.edu\)](http://uiowa.edu)
- [Differences in communication styles between cultures - GRIN](#)

Σκεφτείτε και συζητήστε:

Πόσο κοντά είναι το στυλ επικοινωνίας της κουλτούρας σας με την οργανική επικοινωνία;

Η ICC και τα συστατικά της στοιχεία

Η ICC είναι η ενεργή κατοχή δεξιοτήτων ενός ατόμου που διαθέτει της ιδιότητες που οδηγούν στην επιτυχημένη διαπολιτισμική επικοινωνία. Μπορεί να περιγραφεί με τους όρους τριών βασικών χαρακτηριστικών: γνώση, δεξιότητες και νοοτροπίες.

Γνώση - όταν αναφερόμαστε στον πολιτισμό, που ορίζεται ως οι πεποιθήσεις, οι αξίες και οι κανόνες μιας ομάδας ανθρώπων, που επηρεάζουν τις επικοινωνιακές συμπεριφορές των ατόμων, μπορούν να ληφθούν υπόψη περισσότερες κατηγορίες γνώσεων: κοινωνικογλωσσική ευαισθητοποίηση, πολιτισμική αυτογνωσία, γνώση για τον πολιτισμό, και βαθιά πολιτιστική γνώση.

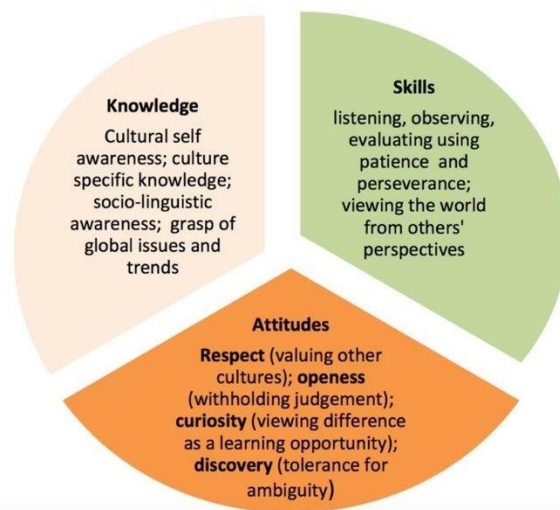
Δεξιότητες: ακρόαση, παρατήρηση, ανάλυση, αξιολόγηση, ερμηνεία και συσχέτιση είναι οι πρωταρχικές ικανότητες που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία της αποκτηθείσας γνώσης. Ο κρίσιμος αυτο-προβληματισμός είναι επίσης απαραίτητος για την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας.

Νοοτροπίες: ο σεβασμός, η διαφάνεια και η περιέργεια / ανακάλυψη είναι βασικές στάσεις που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαπολιτισμική επικοινωνία. Η ενεργητική ακρόαση, η εκτίμηση για τους άλλους και η απόδειξη ότι γίνονται σεβαστοί και έχουν υποστήριξη είναι καθοριστικής σημασίας για τη δημιουργία μακροχρόνιων σχέσεων με άτομα που έχουν αντίθετες απόψεις και αξίες. Η ικανότητα να βγούμε έξω από τη ζώνη άνεσής μας αναφέρεται ως ανοιχτότητα και περιέργεια.

Εσωτερικά αποτελέσματα: μόλις αποκτηθούν τα βασικά στοιχεία νοοτροπίας, γνώσεων και δεξιοτήτων, επιτυγχάνονται και εσωτερικά αποτελέσματα, όπως η ενσυναίσθηση, η ευελιξία και η προσαρμοστικότητα. Έτσι, το άτομο θα μπορεί να ανταποκρίνεται στο άλλο άτομο με βάση τις προσδοκίες του. Η αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας θα μπορούσε να είναι το αποτέλεσμα της έκτασης των δεξιοτήτων και των γνώσεων που αποκτήθηκαν.

Εξωτερικά αποτελέσματα: οι νοοτροπίες, οι γνώσεις και οι δεξιότητες και τα εσωτερικά αποτελέσματα οδηγούν σε αποτελεσματικές συμπεριφορές διαπολιτισμικής επικοινωνίας.

Constituent elements of intercultural competence
(Adapted from Deardorff, 2006)

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [Theoretical Framework — Spaces for Intercultural Learning \(intercultproject.com\)](http://intercultproject.com)

Σκεφτείτε και συζητήστε: Είναι κάποιο συστατικό στοιχείο του ICC

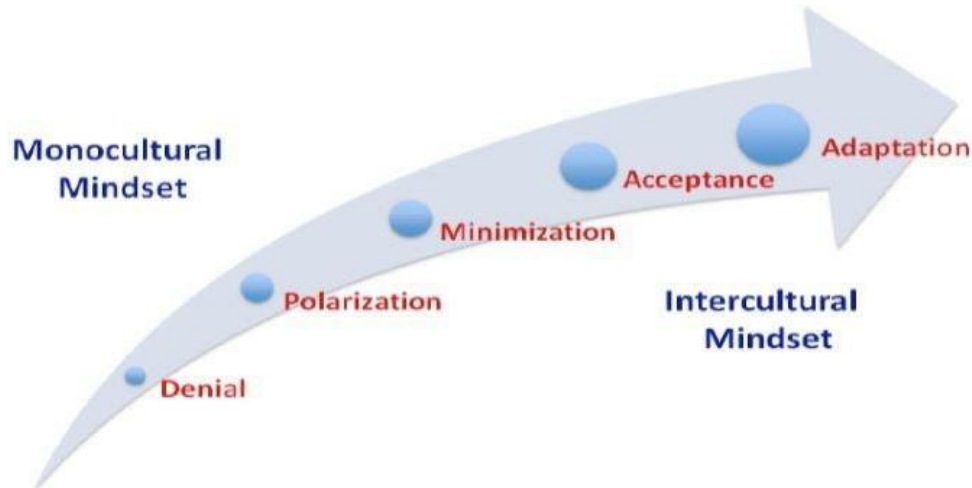
πιο σημαντικό από τα υπόλοιπα; Ποιο στοιχείο είναι το πιο

δύσκολο να αποκτηθεί;

Συνέχεια διαπολιτισμικής ανάπτυξης

Intercultural Development Continuum

Πηγή: *Intercultural Development Inventory (2019)*

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [The Intercultural Development Continuum \(IDC™\) | Intercultural Development Inventory | IDI, LLC \(idiinventory.com\)](https://www.idiinventory.com/)

Περιγράψτε κάθε βήμα της συνεχούς διαπολιτισμικής ανάπτυξης και τα χαρακτηριστικά του.

▣ Απαντήστε σε ερωτήσεις

1. Πώς θα ορίζατε τη διαπολιτισμική ικανότητα;
2. Τι είναι η κουλτούρα;
3. Πώς μπορούμε να διακρίνουμε τα διαφορετικά στυλ επικοινωνίας;
4. Ποια είναι τα συστατικά στοιχεία της ICC και σε τι αναφέρονται;
5. Ποια είναι τα βήματα που οδηγούν από τη μονοπολιτισμική νοοτροπία στη διαπολιτισμική;

▣ Αναλογιστείτε

- Σκεφτείτε τη δική σας εμπειρία στην ανάπτυξη της ICC. Πότε συνειδητοποιήσατε για πρώτη φορά την ανάγκη για ICC;
- Έχετε ζήσει ποτέ τα στάδια της Συνέχειας της Διαπολιτισμικής Ανάπτυξης; Περιγράψτε πώς ήταν και τι χρειάστηκε για να αναπτύξετε τις ικανότητές σας στην ICC.

▣ Μάθετε περισσότερα

Σύνδεσμοι προς όλες τις αναφερόμενες πηγές και πρόσθετο υλικό:

- [View of A 21st Century Imperative: integrating intercultural competence in Tuning | Tuning Journal for Higher Education](#)
- [Communication Between Cultures, 8th ed. \(utalenta.com\)](#)
- [Intercultural competences: conceptual and operational framework; 2013 \(gvsu.edu\)](#)
- [What Is Culture? Definition, Meaning and Examples | Live Science](#)
- [Intercultural Communication Styles \(uiowa.edu\)](#)
- [Differences in communication styles between cultures - GRIN](#)
- [Theoretical Framework — Spaces for Intercultural Learning \(intercultproject.com\)](#)
- [The Intercultural Development Continuum \(IDC™\) | Intercultural Development Inventory | IDI, LLC \(idiinventory.com\)](#)

Βίντεο:

- [Intercultural Communication - YouTube](#)
- [Cross cultural communication | Pellegrino Riccardi | TEDxBergen - YouTube](#)
- [Intercultural Communication - Jandt \(7\) - What are the Dimensions of Culture? - YouTube](#)

Η γνώση ως συστατικό στοιχείο της ICC

▣ Προθέριμανση

Διαβάστε αυτά τα αποσπάσματα για τη γνώση και σκεφτείτε τι σημαίνουν. Συμφωνείτε με κάποιο από αυτά;

“Ο άνθρωπος που κάνει μια ερώτηση είναι ανόητος για ένα λεπτό, ο άνθρωπος που δεν ρωτά είναι ανόητος για μία ζωή”
– Κομφούκιος

«Το να γνωρίζουμε ότι ξέρουμε αυτό που ξέρουμε και να γνωρίζουμε ότι δεν ξέρουμε αυτό που δεν γνωρίζουμε, αυτό είναι αληθινή γνώση»— Nicolaus Copernicus

▣ Μάθετε

Στοιχεία της γνώσης

Στο προηγούμενο θέμα, εξετάσαμε ποια είναι η διαπολιτισμική ικανότητα και ποια είναι τα συστατικά στοιχεία της - γνώση, δεξιότητες και νοοτροπία. Η Deardorff εξήγησε την ICC ως την ικανότητα «ανάπτυξης στοχευμένων γνώσεων, δεξιοτήτων και νοοτροπιών που οδηγούν σε ορατή συμπεριφορά και επικοινωνία, αμφοτερές αποτελεσματικές και κατάλληλες για τις διαπολιτισμικές αλληλεπιδράσεις» (Deardorff, 2006). Σε αυτό το θεματικό τμήμα, θα επικεντρωθούμε στη γνώση ως μέρος της ICC.

Η γνώση αποτελείται από τέσσερα στοιχεία:

1. **Πολιτιστική αυτογνωσία:** πώς η δική μας κουλτούρα επηρεάζει τη δική μας ταυτότητα και κοσμοθεωρία.
2. **Ειδικές γνώσεις για τον πολιτισμό:** πόσα ξέρουμε για άλλους πολιτισμούς, δηλαδή την ιστορία, τις αξίες, την πολιτική, το στυλ επικοινωνίας τους.
3. **Κοινωνιογλωσσική επίγνωση:** οι δεξιότητές μας στην τοπική γλώσσα, η λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία, η προσαρμογή της ομιλίας μας για να συμπεριλάβουμε άτομα από άλλες χώρες.
4. **Κατανόηση των παγκόσμιων θεμάτων και τάσεων:** η αίσθηση της παγκοσμιοποίησης, οι επιπτώσεις της και η ικανότητά μας να συσχετίζουμε τα τοπικά ζητήματα με τις παγκόσμιες τάσεις.

Σκεφτείτε και συζητήστε: Μπορείτε να εξηγήσετε αυτά τα τέσσερα στοιχεία με δικά σας λόγια;

Προκειμένου να αναπτυχθεί η ικανότητα διαπολιτισμικής επικοινωνίας, το πρώτο βήμα είναι να γνωρίσουμε τον εαυτό μας και να κατανοήσουμε την πολιτιστική ταυτότητα του άλλου. Η πολιτισμική αυτογνωσία είναι η ικανότητα κατανόησης του τρόπου με τον οποίο η κουλτούρα επηρεάζει τη συμπεριφορά, την ταυτότητα και την άποψη. Μόνο μέσω της αυτογνωσίας μπορούν οι άνθρωποι να κατανοήσουν τον κόσμο από άλλες πολιτιστικές προοπτικές ή από άλλες κοσμοθεωρίες, όταν αποκτούν γνώσεις για τον πολιτισμό άλλων ομάδων. Η γνώση για τον πολιτισμό είναι η βαθιά κατανόηση των ιδεών, των εθίμων και των κοινωνικών συμπεριφορών άλλων πολιτιστικών κοινοτήτων. Η κοινωνιο-γλωσσική επίγνωση είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί γνωρίζοντας τότε μια συγκεκριμένη γλώσσα ή γλώσσα του σώματος είναι κατάλληλη τοπικά, επιτρέπεται στους ανθρώπους να επικοινωνούν πιο αποτελεσματικά. Τέλος, η κατανόηση παγκόσμιων ζητημάτων και τάσεων μπορεί να εξηγήσει συμπεριφορές και έθιμα συσχετίζοντας και συγκρίνοντας τις τοπικές συμπεριφορές και έθιμα με τις παγκόσμιες δυνάμεις.

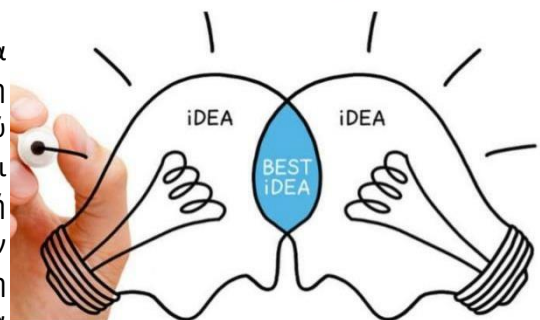
Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [Deardorff, D. K. \(2006\), *The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education* 10:241-266 *ibid*](#)

Απόκτηση γνώσης - ατομική έναντι συλλογικής μάθησης

Η μαθησιακή διαδικασία μπορεί συχνά να απλοποιηθεί για να την παρακολουθήσει η προόδου ενός ατόμου. Ωστόσο, στη διαπολιτισμική μάθηση, για τη δημιουργία εννοιών κοινωνικού μετασχηματισμού, η συλλογική μάθηση της ομάδας είναι σημαντικότερη. Αν κάποιος δεν έχει δυνητικά γνώσεις ή δεξιότητες, κάποιος άλλος γεφυρώνει το χάσμα και διευκολύνει την αποτελεσματική συνεργασία. Η συλλογική μάθηση είναι η διαδικασία ή η εκπαιδευτική προσέγγιση της χρήσης ομάδων για την ενίσχυση της μάθησης μέσω της συνεργασίας.

Collaborative Learning Environment

Έτσι, όταν μιλάμε για διαπολιτισμική μάθηση, μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα παράδειγμα συνεργατικής μάθησης όπου οι συμμετέχοντες αντιπροσωπεύουν διαφορετικά πολιτιστικά υπόβαθρα. Με την ανταλλαγή και τη σύγκριση γνώσεων, ιδεών και εμπειριών, η ομάδα μπορεί να συμμετάσχει σε ανταλλαγή ιδεών (brainstorming) και να δημιουργήσει νέες έννοιες που είναι περισσότερες από το άθροισμα των ιδεών των ατόμων μεμονωμένα.

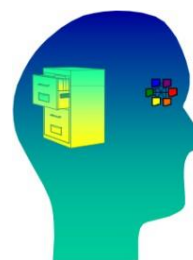

Σκεφτείτε και συζητήστε: Έχετε βιώσει τα οφέλη της συλλογικής μάθησης;

Απόκτηση γνώσης - από μονολογική έως τριλογική μάθηση

Ένας από τους ανθρώπους που ανέπτυξαν την τριλογική μαθησιακή προσέγγιση, ο Kai Hakkarainen, προσδιορίζει τρεις διαφορετικές μεταφορές που περιγράφουν τις διάφορες μαθησιακές προσεγγίσεις. (Hakkarainen & Paavola 2009).

- **Μονολογική προσέγγιση ή μεταφορά απόκτησης γνώσεων.**
Εδώ, η γνώση μοιράζεται μονόδρομα, από τον διαμεσολαβητή στον μαθητή και λαμβάνει χώρα στο μυαλό του μαθητή. Στη διαπολιτισμική μάθηση, η γνώση που αποκτάται μπορεί να αφορά τις πεποιθήσεις, τις αξίες, τα έθιμα και τους κανόνες των διαφορετικών πολιτισμών.

Πηγή:

<http://www.intercultproject.com/theoretical-framework>

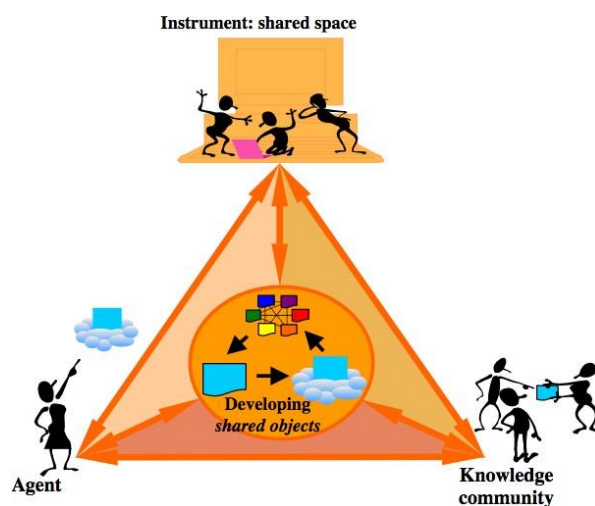

- **Διαλογική προσέγγιση ή μεταφορά συμμετοχής.**
Σύμφωνα με αυτήν την προσέγγιση, η ανταλλαγή γνώσεων είναι μια αμφίδρομη διαδικασία μεταξύ του διαμεσολαβητή και του μαθητή: και οι δύο μαθαίνουν από τις δεξιότητες και τις γνώσεις του άλλου. Ένα παράδειγμα αυτής της προσέγγισης θα μπορούσε να είναι η οικοδόμηση σχέσεων και δικτύων μέσω της διεξαγωγής διαλόγου με σεβασμό στα διαφορετικά πολιτιστικά περιβάλλοντα

Πηγή: <http://www.intercultproject.com/theoretical-framework>

- **Τριλογική προσέγγιση ή μεταφορά δημιουργίας-γνώσης.**

Αυτή η προσέγγιση στη μάθηση είναι ένας συνδυασμός των προαναφερόμενων προσεγγίσεων με την προσθήκη ενός τρίτου στοιχείου. Η μάθηση πραγματοποιείται στο μυαλό των μεμονωμένων συμμετεχόντων ή των συντελεστών (μονολογική προσέγγιση), μεταξύ των συμμετεχόντων ως κοινότητα γνώσης, όταν μοιράζονται εμπειρίες και ιδέες (διαλογική προσέγγιση), και τέλος, ως αποτέλεσμα της ανταλλαγής, οι συμμετέχοντες συνεργάζονται για να δημιουργήσουν νέες έννοιες ή νέα γνωσιακά «αντικείμενα» που θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές και παγκόσμιες προκλήσεις.

Πηγή: <http://www.intercultproject.com/theoretical-framework>

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [Hakkarainen, Kai & Paavola, Sami. \(2009\). TOWARD TRIALOGICAL APPROACH ON LEARNING. Theoretical Framework — Spaces for Intercultural Learning \(intercultproject.com\)](#)

▣ Απαντήστε σε ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα στοιχεία της γνώσης;
2. Πώς συγκρίνεται η τριλογική μάθηση με τη συλλογική μάθηση;
3. Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ του πλαισίου ICC της Kim και των στοιχείων ICC της Deardorff;

▣ Αναλογιστείτε

- Ποια μαθησιακή προσέγγιση είναι καλύτερη κατά την απόκτηση γνώσεων για άλλους πολιτισμούς;
- Ποια ήταν η εμπειρία σας με τις προαναφερθείσες προσεγγίσεις απόκτησης γνώσεων;

▣ Μάθετε περισσότερα

Σύνδεσμοι προς όλες τις αναφερόμενες πηγές και πρόσθετο υλικό:

- [Deardorff, D. K. \(2006\), The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education 10:241-266](#) *ibid*
- [Hakkarainen, Kai & Paavola, Sami. \(2009\). TOWARD TRIALOGICAL APPROACH ON LEARNING. Theoretical Framework — Spaces for Intercultural Learning \(intercultproject.com\)](#)
- [HUANG Yunlong \(2014\). Cross-Cultural Communication, 10\(1\), 97-101](#)
- [Kim, Y. Y. \(2001\). Becoming intercultural: An integrative theory of communication and cross-cultural adaptation. SAGE Publications, Inc.](#)

Βίντεο:

- [Let's talk about Understanding other Cultures - YouTube](#)
- [Learn a new culture | Julien S. Bourrelle | TEDxArendal - YouTube](#)

Οι δεξιότητες ως συστατικό στοιχείο της ICC

▣ Προθέρμανση

Διαβάστε αυτά τα αποσπάσματα για τον πολιτισμό και σκεφτείτε τι σημαίνουν. Συμφωνείτε με κάποιο από αυτά;

“Όλες οι δεξιότητες μαθαίνονται.”

– Brian Tracy

“Οι δεξιότητες σε κάνουν πλούσιο, όχι οι θεωρίες.” – Robert Kiyosaki

▣ Μάθετε

Στοιχεία δεξιοτήτων

Τι είδους δεξιότητες χρειαζόμαστε για να γίνουμε πιο ικανοί διαπολιτισμικά; Σύμφωνα με την Deardorff (2006), είναι οι εξής:

1. **Ακρόαση, παρατήρηση, αξιολόγηση:** χρησιμοποιώντας υπομονή και επιμονή για τον εντοπισμό και την ελαχιστοποίηση του εθνοκεντρισμού και την αναζήτηση πολιτιστικών στοιχείων και νοήματος
2. **Ανάλυση, ερμηνεία και συσχέτιση:** αναζήτηση σύνδεσης, αιτιότητας και σχέσεων χρησιμοποιώντας συγκριτικές τεχνικές ανάλυσης
3. **Κριτική σκέψη:** άποψη και ερμηνεία του κόσμου από την ματιά άλλων πολιτισμών και αναγνώριση της από την ατομική πλευρά.

Όπως το έθεσε η Deardorff (2006) όταν έγραψε για τα ευρήματα της μελέτης της, «Ένα εκπληκτικό αποτέλεσμα αυτής της μελέτης ήταν οι συγκεκριμένες δεξιότητες που προέκυψαν μέσω της κοινής συναίνεσης, οι οποίες περιλάμβαναν δεξιότητες ανάλυσης, ερμηνείας και συσχέτισης, καθώς και δεξιότητες ακρόασης και παρατήρησης. Προέκυψαν γνωστικές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των δεξιοτήτων συγκριτικής σκέψης και γνωστικής ευελιξίας. Αυτές οι δεξιότητες δείχνουν τη σημασία της διαδικασίας για την απόκτηση διαπολιτισμικών ικανοτήτων και την προσοχή που πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη αυτών των κρίσιμων δεξιοτήτων»

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες

- [Deardorff, D. K. \(2006\), The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education 10:241-266 ibid](#)

Σκεφτείτε και συζητήστε: Υπάρχει κάποιο σημαντικότερο στοιχείο δεξιοτήτων; Εάν ναι, ποιο;

▣ Απαντήστε σε ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα στοιχεία των δεξιοτήτων;
2. Ποιες είναι οι κατηγορίες της διάστασης της συμπεριφοράς, σύμφωνα με την Kim;

▣ Αναλογιστείτε

- Σε ποιον τύπο ή κατηγορία δεξιοτήτων ICC πιστεύετε ότι είστε οι καλύτεροι;
- Πώς αναπτύξατε αυτές τις δεξιότητες ;

▣ Μάθετε περισσότερα

Σύνδεσμοι προς όλες τις αναφερόμενες πηγές και πρόσθετο υλικό:

- [Deardorff, D. K. \(2006\), The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education 10:241-266 ibid](#)

- [HUANG Yunlong \(2014\). Cross-Cultural Communication, 10\(1\), 97-101](#)
- [Kim, Y. Y. \(2001\). *Becoming intercultural: An integrative theory of communication and cross-cultural adaptation*. SAGE Publications, Inc.](#)

Η στάση ως συστατικό στοιχείο της ICC

▣ Προθέριμανση

Διαβάστε αυτά τα αποσπάσματα για τον πολιτισμό και σκεφτείτε τι σημαίνουν. Συμφωνείτε με κάποιο από αυτά;

“ Η νοοτροπία σου, όχι η ικανότητά σου, θα καθορίσει το υπόμετρο που θα φτάσεις – Zig Zigelar

“Είναι η στάση μας στην αρχή ενός δύσκολου έργου που, περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, θα επηρεάσει την επιτυχία του αποτελέσματος.” – William James

▣ Μάθετε

Στοιχεία νοοτροπίας

Η νοοτροπία περιγράφει το πώς αισθάνεται κανείς ή τι σκέφτεται για κάτι ή για κάποιον. Περιλαμβάνει επίσης έναν τρόπο που ένα άτομο μπορεί να αντιμετωπίσει καταστάσεις συναισθηματικά και συχνά αντανάκλαται στο πώς συμπεριφέρεται ένα άτομο. Μπορεί να χρειαστεί πολύς χρόνος και προσπάθεια για να αναπτυχθεί ή να προσαρμοστεί η νοοτροπία ενός ατόμου, ειδικά για να αλλάξει αφού έχει υπάρξει για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επιπλέον, είναι δύσκολο να μετρηθούν τα συναισθήματα και οι αντιλήψεις των ανθρώπων για κάτι, καθώς και είναι δύσκολο να μετρηθεί η αλλαγή στις νοοτροπίες των ανθρώπων ως αποτέλεσμα της εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με την Deardorff (2006), αυτά είναι τα στοιχεία των νοοτροπιών:

1. **Σεβασμός:** εκτίμηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, συγκριτική σκέψη και μη ύπαρξη προκατάληψης για τις πολιτιστικές διαφορές
2. **Ανοιχτότητα:** συγκράτηση της κριτικής για τους άλλους πολιτισμούς, συλλογή «αποδεικτικών στοιχείων» πολιτισμικής διαφοράς, με ανοιχτή την πιθανότητα να αποδειχτεί λάθος η υπάρχουσα.
3. **Περίεργεια:** αναζήτηση διαπολιτισμικών αλληλεπιδράσεων, χρήση της διαφορετικότητας ως ευκαιρία μάθησης, επίγνωση της άγνοιας του ατόμου.
4. **Ανακάλυψη:** ανοχή της ασάφειας και θεώρησή της ως θετική εμπειρία, προθυμία του ατόμου να βγει έξω από τη ζώνη άνεσης του

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- [Deardorff, D. K. \(2006\) , *The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States, Journal of Studies in International Education 10:241-266* *ibid*](#)

Σκεφτείτε και συζητήστε:

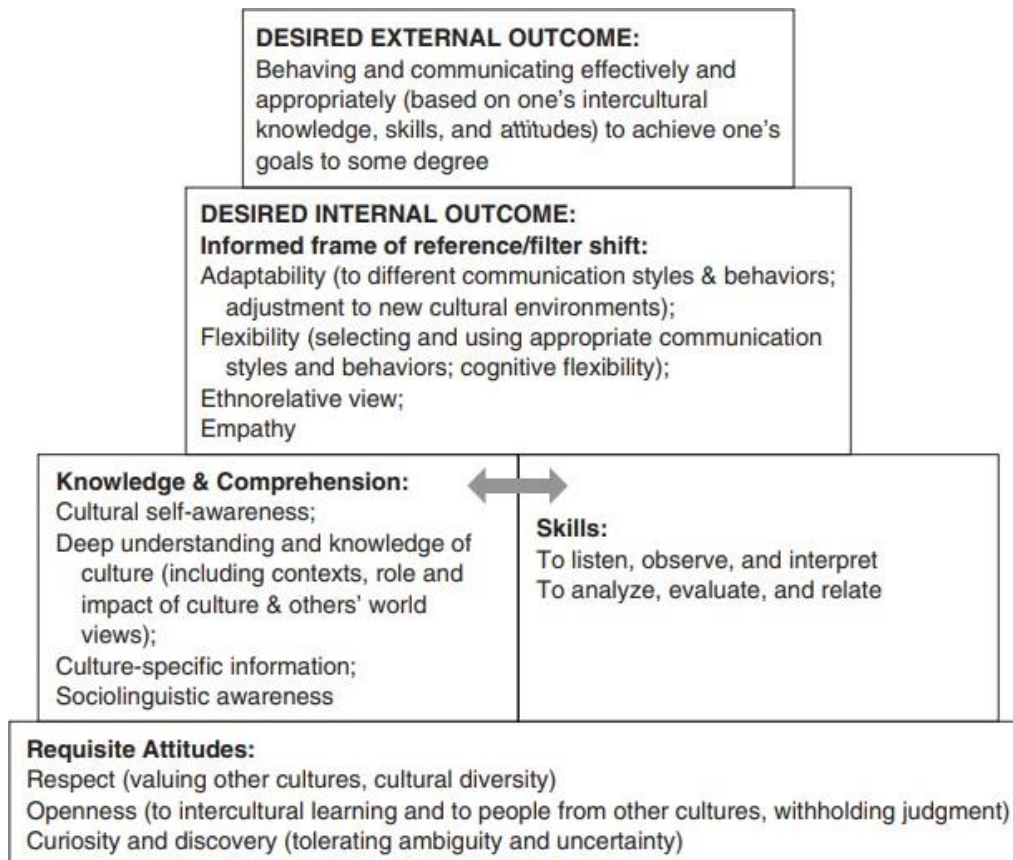
Ποιος θα ήταν ένας τρόπος μέτρησης της νοοτροπίας κάποιου απέναντι σε άλλους πολιτισμούς;

Νοοτροπίες στην ICC και συμπεράσματα

Ας δούμε το μοντέλο της πυραμίδας Διαπολιτισμικής Επικοινωνιακής Ικανότητας της Deardorff's (2004).

Όπως βλέπουμε στην πυραμίδα, η νοοτροπία είναι ένα θεμελιώδες σημείο εκκίνησης όταν αποκτάται η διαπολιτισμική ικανότητα. Έχει επίσης αναφερθεί ως «συναισθηματικό φίλτρο» (Krashen, 1986). Οι Lynch και Hanson (1998) τόνισαν τον κεντρικό ρόλο της νοοτροπίας στην ICC όταν έγραψαν,

«Αφού έχουν διαβαστεί όλα τα βιβλία και έχουν αποκτηθεί και εξασκηθεί όλες οι δεξιότητες, η διαπολιτισμική αποτελεσματικότητα καθενός από εμάς θα ποικίλει. Και θα διαφέρει περισσότερο με βάση το τι φέρνουμε στη μάθηση παρά από το τι έχουμε μάθει.»

Οι Okagata, Furuto και Edmondson (2001) συνέβαλαν στη σημαντικότητα της θεμελιώδους σημασίας της νοοτροπίας σημειώνοντας ότι:

«Αυτό που μπορεί να είναι το πιο σημαντικό είναι. . . να διατηρήσουμε πολιτισμικά ικανές νοοτροπίες καθώς συνεχίζουμε να αποκτούμε νέες γνώσεις και δεξιότητες ενώ χτίζουμε νέες σχέσεις. Η συνειδητοποίηση, η εκτίμηση όλων των πολιτισμών και η προθυμία να γίνουν αλλαγές είναι υποκείμενες νοοτροπίες που υποστηρίζουν οτιδήποτε μπορεί να διδαχθεί ή να αποκτηθεί μέσω της μάθησης.»

Αναφορές με περισσότερες πληροφορίες:

- Deardorff, D. K. (2004). [The identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of international education at institutions of higher education in the United States](#). Unpublished dissertation, North Carolina State University, Raleigh.
- Lynch, E. W., & Hanson, M. J. (1998). *Developing cross-cultural competence: A guide for working with children and families*. Pacific Grove, CA: Brookes/Cole.
- Okayama, C. M., Furuto, S. B., & Edmondson, J. (2001). Components of cultural competence: Attitudes, knowledge, and skills. In R. Fong & S. B. Furuto (Eds.), *Culturally competent practice: Skills, interventions, and evaluations* (pp. 89-100). Boston: Allyn & Bacon.
- Krashen, S. D. (1986). [Principles and practice in second language acquisition](#). Oxford: Pergamon Press.

Σκεφτείτε και συζητήστε: Συμφωνείτε ότι το στοιχείο της νοοτροπίας είναι θεμελιώδες μέρος της ICC;

▣ Απαντήστε σε ερωτήσεις

1. Ποια είναι τα στοιχεία της νοοτροπίας;
2. Πώς περιγράφει η Kim τη διάσταση της νοοτροπίας (στοργή);

▣ Αναλογιστείτε

- Πώς ερμηνεύετε το μοντέλο της διαπολιτισμικής ικανότητας της πυραμίδας της Deardorff;
- Ποια ήταν η εμπειρία σας με τη νοοτροπία στην ανάπτυξη των διαπολιτισμικών ικανοτήτων σας;

▣ Μάθετε περισσότερα

Σύνδεσμοι προς όλες τις αναφερόμενες πηγές και πρόσθετο υλικό:

- [Deardorff, D. K. \(2006\), *The Identification and Assessment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States*, *Journal of Studies in International Education* 10:241-266 *ibid*](#)
- [Deardorff, D. K. \(2004\). *The identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of international education at institutions of higher education in the United States*. Unpublished dissertation, North Carolina State University, Raleigh.](#)
- [Lynch, E. W., & Hanson, M. J. \(1998\). *Developing cross-cultural competence: A guide for working with children and families*. Pacific Grove, CA: Brookes/Cole.](#)
- [Okayama, C. M., Furuto, S. B., & Edmondson, J. \(2001\). *Components of cultural competence: Attitudes, knowledge, and skills*. In R. Fong & S. B. Furuto \(Eds.\), *Culturally competent practice: Skills, interventions, and evaluations* \(pp. 89-100\). Boston: Allyn & Bacon.](#)
- [Barrett, M.; Byram, M.; Lázár, I.; Mompoin-Gaillard, P. and Philippou, S., 2014, *Developing intercultural competence through education*. Council of Europe, \[http://www.academia.edu/3150166/Developing_Intercultural_Competence_through_Education\]\(http://www.academia.edu/3150166/Developing_Intercultural_Competence_through_Education\)](#)

- World Council on Intercultural and Global Competence, 2020, <https://iccglobal.org/resources/resources/>
- Council of Europe, 2018, Reference Framework of Competences for Democratic Culture, <https://www.coe.int/en/web/campaign-free-to-speak-safe-to-learn/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>
- Catteuw, P., 2012, The Framework of reference for intercultural competence, https://www.academia.edu/11081471/A_Framework_of_Reference_for_Intercultural_Competence_A_2_1st_century_Flemish_Experiment_in_Capacity_Building_in_Formal_Education
- Krashen, S. D. (1986). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamon Press.

Βίντεο:

- [Other Cultures Open New Eyes | Jean Vanhooegaerden | TEDxHultAshridge - YouTube](#)

▣ Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης

1. Ποια είναι τα τρία πράγματα που έχετε μάθει σε αυτήν την ενότητα;
2. Τι κάνουν άλλοι μαθητές στις συζητήσεις που σας αρέσει και θα θέλατε να ενσωματώσετε στις δικές σας απαντήσεις στη συζήτηση;
3. Όταν αισθανόσασταν πρόκληση στην κατανόηση μιας νέας ιδέας, τι κάνατε για να "απεγκλωβιστείτε";
4. Τι βρήκατε εύκολο στο να μάθετε από το υλικό αυτής της ενότητας;
5. Τι δυσκολευτήκατε να μάθετε από το υλικό αυτής της ενότητας;
6. Τι είναι αυτό που κάνατε πολύ καλά ενώ μαθαίνατε το υλικό αυτής της ενότητας;
7. Τι είναι αυτό το οποίο πρέπει να βελτιώσετε; Ποιο είναι το σχέδιό σας για την πραγματοποίηση αυτής της βελτίωσης;